

سکته قلبی (در اصطلاح پزشکی ام آی (یا آنفارتوس میوکارد

یا حمله قلبی، عبارت از انهدام و مرگ سلولی دائم و غیرقابل برگشت در بخشی از عضله قلب (میوکارد) است که به علت از بین رفتن جریان خون و وقوع یک ایسکمی شدید در آن قسمت از قلب روی میدهد. این توقف گردش خون ممکن است ناگهانی و بدون هیچ علائم قلبی نمایان گردد یا پس از چند حمله آنژیینی (درد قفسه سینه) نمود یابد. عمده ترین دلیل سکته بسته شدن رگهای تغذیه کننده قلب است. برای رفع انسداد غیر از دارو، از بالن و جراحی قلب باز (تعویض رگ مسدود شده) استفاده می شود.

علائم حمله قلبی که نباید نادیده گرفته شوند

سوزش سر دل و مشکلات دستگاه گوارش:

سوزش سر دل یک اختلال گوارشی است که می تواند ناشی از ریفلکس معده به مری باشد. این عارضه به طور معمول در کسانی که بلافاصله بعد از صرف غذا دراز می کشند اتفاق می افتد و می تواند منجر به درد معده و استفراغ شود. البته سوزش سر دل همراه با درد شدید در قفسه سینه می تواند نشان دهنده خطر حمله قلبی باشد. برخی افراد در قسمت بالای شکم احساس درد می کنند. زنان و افراد مسن بالای ۴۰ سال به احتمال زیاد این علائم را تجربه می کنند بی آن که بدانند این علائم با بیماری های قلبی مرتبط است. البته اغلب موارد درد شکم و حالت تهوع با حمله قلبی ارتباط ندارد و در صورتی نگران کننده است که ناگهانی و بدون دلیل ظاهر شود.

درد در قسمت چپ بدن:

این یکی از علائم کلاسیک حمله قلبی است. یک فرد ممکن است درد در قسمت چپ بدن را تجربه کند و ممکن است آن را با درد عضلانی اشتباه بگیرد و در نتیجه این درد نادیده گرفته شود. بنابراین در صورتی که فرد درد در قسمت چپ بخصوص دست چپ را حس کرد، یک احتمال قوی برای حمله قلبی است. بهترین راه برای جلوگیری از هر گونه عواقب شدید، درمان فوری و اخذ خدمات پزشکی است.

تعریق غیر معمول:

عرق کردن بسیار طبیعی است اما تا زمانی که ناشی از ورزش و آب و هوای گرم باشد. برخی از افراد به طور کلی مقدار زیادی از مایعات بدن خود را از طریق تعریق از دست می دهند. با این حال اگر فردی تجربه تعریق سرد بدون هیچ دلیل آشکاری را داشته باشد، یک وضعیت نگران کننده است و باید اقدامات فوری و معاینات اضطراری برای پیشگیری از عواقب شدید در نظر گرفته شود.

درد فک و گلو درد:

بی حسی در شانه و دست نشانه حمله قلبی است اما بیشتر مردم این نوع علائم را تجربه نمی کنند. به جای آن در قسمت گردن یا شانه یا از فک به بالا تا ناحیه گوش درد دارند. برخی نیز از درد بین استخوان کتف شاکمی هستند. از آن جا که این درد موقتی است اغلب به فراموشی سپرده می شود.

سرگیجه: نرسیدن خون کافی به قلب یعنی نرسیدن اکسیژن کافی به قلب که این امر باعث کمبود نفس و سرگیجه می شود. این سرگیجه اغلب با درد قفسه سینه و نفس زدن همراه است. همه این علائم به اندازه کافی برای این که بیمار سریعاً به پزشک مراجعه کند، هشدار دهنده هستند.

خستگی تنفسی

در صورتی که فرد خیلی زود احساس خستگی کند ممکن است در معرض خطر حمله قلبی باشد. سعی کنید نوع خستگی خود و چگونگی آن را تجزیه و تحلیل کنید؛ مثلاً بررسی کنید که خستگی شما ناشی از فعالیت های روزمره مانند راه رفتن، بالا رفتن از پله، دویدن و ... و یا این که خود به خود حادث شده است. این تجزیه و تحلیل ها به کاهش شانس ابتلا به حمله قلبی در صورتی که شما در معرض خطر باشید، کمک می کند. در این مورد می توانید از پزشک تان مشاوره بگیرید. منظور از خستگی مفرط، خستگی است که مانع از بلند شدن فرد از رختخواب می شود.

اگر فرد فعالی هستید و ناگهانی دچار خستگی مفرط شده اید، این علامت را نادیده نگیرید.

از بیماری عروقی محیطی و دیابت گرفته تا سابقه خانوادگی و سیگار

به طور قطع شما می دانید چه فاکتورهایی می تواند یک فرد را در معرض خطر بیماری های قلبی قرار بدهد. سیگار کشیدن، کلسترول بالا، فشار خون بالا و سن، تعدادی از این ریسک فاکتورها هستند. اما آیا این را هم می دانید که کدامیک از این ریسک فاکتورها از بقیه خطرناک تر هستند؟ با بدترین و جدی ترین ریسک فاکتورهای بیماری های قلبی آشنا شوید.

سابقه بیماری قلبی در گذشته

شاخص ترین ریسک فاکتور می تواند بیماری عروق کرونر، آنژیوپلاستی یا استنت گذاری و حمله قلبی در گذشته باشد. آن دسته از افرادی که سابقه چنین مشکلاتی را در قالب بیماری عروق کرونر داشته اند بیش از افرادی که چنین چیزی را تجربه نکرده اند در معرض ابتلا به مشکلات و بیماری های قلبی قرار دارند. از این رو چکاپ منظم نزد پزشک و انجام تست های ضروری و ایمن مانند اکوکاردیوگرام ها برای اطمینان از سلامت قلب برای این افراد که سابقه بیماری عروق کرونر دارند از ضرورت هاست. دیابت همواره می تواند نتایج بدی با خود به همراه داشته باشد. نتایجی که با تاثیر گذاری این مشکل بر روی کارکرد قلب، کلیه ها و مشکلات مغزی نمود پیدا می کند.

دیابت و بیماری عروق محیطی

گروهی از بیماران هستند که مشکل آنها معادل بیماری عروق کرونر نامیده می شود. این بدان معناست که بیماران فوق از مشکلی رنج می برند که تقریباً با بیماری قلبی برابری می کند.

این بیماری ها شامل دیابت و بیماری عروق کرونر می شود.

به زعم پزشکان دیابت ریسک فاکتور شماره یک ابتلا به بیماری های قلبی محسوب می شود .

سابقه خانوادگی

برخی بیماران با سابقه خانوادگی بیماری‌های قلبی روبه‌رو هستند به طوری که مشکل قلبی در خانواده آنها خیلی زود هنگام بروز کرده است. والدین یا خواهر و برادر این افراد در سن پایین‌تر از ۴۰ یا ۵۰ سال بیماری‌های قلبی را تجربه کرده‌اند. بر همین اساس این افراد نسبت به دیگران در معرض خطر بالاتری برای ابتلا به بیماری‌های قلبی قرار دارند.

سیگار کشیدن

سیگار کشیدن نه تنها می‌تواند منجر به بروز بیماری سرطان ریه شود بلکه به قلب هم صدمات جدی می‌زند و این موضوعی نیست که از کسی پنهان مانده باشد.

بر همین اساس هیچوقت برای ترک سیگار دیر نیست. به این ترتیب اگر در حال حاضر سیگار می‌کشید همین حالا برای ترک آن اقدام کنید. چرا که ترک هر چه زودتر سیگار می‌تواند خطر بروز بیماری‌های قلبی را به شدت کاهش دهد.

سن

هر چه سن بالاتر می‌رود ریسک ابتلا به بیماری‌های قلبی هم به تبع آن بیشتر و جدی‌تر می‌شود.

با وجود اینکه بالا رفتن سن یک اتفاق اجتناب ناپذیر است اما افراد می‌توانند با تمرکز بر روی ریسک فاکتورهای قابل کنترل، خطر ابتلا به بیماری‌های قلبی را به حداقل برسانند.

فشار خون و کلسترول بالا

به نظر شما کدامیک از این دو ریسک فاکتور از دیگری خطرناک‌تر هستند؟ فشار خون بالا یا کلسترول بالا؟

در واقع هائپرنتنشن یا همان فشار خون بالا و کلسترول بالا به لحاظ خطرناک بودن در قالب ریسک فاکتورهای بیماری قلبی برابری می‌کنند و هر دو از عواملی هستند که باید به شدت آنها را جدی گرفت و کنترل کرد.

نکته: ورزش، برنامه غذایی صحیح و تحت نظر پزشک قرار گرفتن در کنار تغییر سبک زندگی می‌توانند خطر ابتلا به بیماری‌های قلبی بر اثر این عامل خطر را به حداقل برسانند. در بیشتر مواقع تجمع چند ریسک فاکتور جدی می‌تواند منجر به بروز بیماری‌های قلبی شود با این حال اگر عوامل خطر غیر قابل کنترلی وجود دارند قطعاً فاکتورهای قابل کنترلی هم هستند که افراد در معرض ابتلا به بیماری‌های قلبی و عروقی می‌توانند با تمرکز بر روی آنها ریسک ابتلا به مشکلات و بیماری‌های قلبی را به حداقل برسانند.

درمان:

اولین قدم استراحت کامل، تجویز اکسیژن و کنترل فشار خون و ریتم قلبی است. معمولاً داروهایی مانند آسپرین یا هپارین یا پروپرانولول برای این بیماران تجویز میشود.

روشهای باز کردن رگ مسدود شده در بیمارستان عبارتند از داروهای لیز کننده لخته، بالن و جراحی اورژانس عروق کرونر.

در صورت بروز علائم زیر به پزشک مراجعه کنید:

- احساس درد و فشار که با مصرف نیتروگلیسرین زیرزبانی در عرض ۱۵ دقیقه تسکین نیابد.
- کوتاه شدن و به شمار افتادن نفس
- ضعف و ورم مچ پا
- ضربان قلب سریع یا کند یا نامنظم و احساس طپش قلب

درمان موقت:

در صورت داشتن قرص زیر زبانی نیتروگلیسرین با شروع درد قفسه سینه میتوان تا رسیدن به مرکز مجهز یک عدد قرص زیرزبانی استفاده کرد.

کد:

EMG07

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی ارومیه

بیمارستان شهید سلیمانی پیرانشهر

سکته قلبی

تدوین کننده:

طاهر غواره آذر

کارشناس پرستاری

منبع: آموزش به بیمار کانابو

آخرین بازنگری: اسفند ۱۴۰۲